

Mihaela Daniela Cîrstea, Ileana Sanda, Carmen Iosif,
Laura Raluca Surugiu, Alexandra Dragomirescu

EVALUARE NAȚIONALĂ 2017

Limba și literatură română

ACTUALIZATĂ CONFORM ORDINULUI M.E.N. NR. 4431 DIN 29.08.2014

Cuprins

Cuvânt-înainte	3
Programa de examen pentru disciplina Limba și literatura română.	5
Teste (1 – 40)	9
Bareme de evaluare și de notare	117

Cuvânt-înainte

Această lucrare își propune să vină în ajutorul elevilor și al cadrelor didactice, în vederea recapitulării pentru evaluarea națională. Testele sunt concepute în conformitate cu programa pentru evaluarea națională 2015 și urmează modelul stabilit de Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Lucrarea conține patruzeci și cinci de teste și baremele de evaluare și de notare. Pentru subiectele IA și IIA sunt oferite și unele soluții de rezolvare, iar pentru subiectele IB și IIB sunt sugerate planuri de rezolvare, deoarece aceste subiecte vizează exprimarea corectă, creativitatea, capacitatea de argumentare, stăpânirea unor concepte de teorie literară.

Lucrarea se adresează în egală măsură elevilor și cadrelor didactice, dar și părinților interesați de rezultatele obținute de copiii lor în cadrul evaluării naționale.

Autoarele

PROGRAMA DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura română are, în cadrul evaluării naționale de la finalul clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie.

Prezenta programă pentru evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura română vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele V–VIII, subiectele pentru evaluarea națională vor evalua atât competențele specifice și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare actualizate pentru clasa a VIII-a (aprobată prin ordinul ministrului educației, cercetării și inovării cu nr. 5097 din 09.09.2009), cât și conținuturile din programele școlare actualizate pentru clasele V–VII.

Prin evaluarea națională la limba și literatura română, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul *limba română (Elemente de construcție a comunicării)*, se are în vedere *viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă* a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului *lectură*, sarcinile de lucru implică cerințe care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale și particulare ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat sau la prima vedere, motivarea apartenenței la un gen literar sau la o specie literară), reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea

trăsăturilor unui obiect într-o descriere, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.).

Pentru competențele de receptare și de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activități specifice și vor realiza evaluarea de parcurs a progresului elevilor.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde competențele generale care vizează receptarea și producerea mesajelor scrise din programa școlară pentru clasa a VIII-a (*Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse*), detaliierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate, din programele școlare pentru clasele V–VIII.

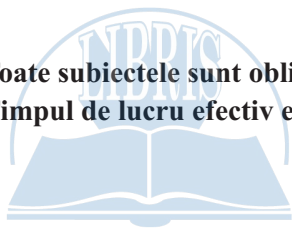
1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	<ul style="list-style-type: none"> – idei principale, idei secundare; ordinea logică și temporală a ideilor/a întâmplărilor dintr-un text; – moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog); – structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje, naratorul) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta, eul liric); – subiectul operei literare, momentele subiectului; – procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteză); – sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat; – elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa); – trăsăturile specifice genului epic, liric și dramatic în opere literare studiate sau în texte la prima vedere; – trăsături ale speciilor literare: schița, basmul popular, pastelul, fabula, nuvela, romanul, doina populară, balada populară; – texte literare (populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii); texte nonliterare;

<p>1.2. sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației</p>	<ul style="list-style-type: none"> – arhaisme, regionalisme și neologisme; cuvinte derivate, compuse sau obținute prin schimbarea valorii gramaticale/conversiune; – categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite; – mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale/conversiunea), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului; – ortografierea diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat; – despărțirea cuvintelor în silabe; – semne de punctuație: punctul, virgula, două puncte, ghilimelele, linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării, cratima, punctul și virgula, linia de pauză; – semne ortografice: cratima, punctul; – valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical și morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă și de stil în textul literar; figurile de stil, versificația; – categorii morfologice specifice părților de vorbire (conform programelor școlare pentru clasele a V-VIII): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția); relații și funcții sintactice; – elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții principale și subordonate indicate de programa școlară; propoziția regentă, elementul regent, cuvintele și construcțiile incidente; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat);
<p>1.3. identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea;

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
<p>2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elemente de redactare a unor compuneri pe o anumită temă/urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă și corectă; – redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect (peisaj, operă de artă, persoană) într-o descriere; – redactarea unor scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri; redactarea unor texte argumentative (susținerea preferințelor și a opiniilor); redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj; – motivarea apartenenței unui text studiat sau la prima vedere la o specie literară sau la un gen literar; – prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificația/mesajul textului dat; – exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate sau la prima vedere;
<p>2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elemente de lexic studiate în clasele V-VIII; – aplicarea corectă a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă; – folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidență); – enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); propoziția subordonată circumstanțială condițională, concesivă, consecutivă; expansiunea și contragerea.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

TESTUL 1

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Era pe după sărbătorile de iarnă și frigul începea să se înmoaie; omătul însă era gros pretutindeni și drumurile de sanie luceau ca oglinda. Alexa, vizitiul bunicului, s-a învălit bine într-o blăniță, a umplut săniuța cu paie, a înhămat pe Sura cea bătrână, s-a cuibărit lângă mine și-am pornit pe-o vreme cu soare. Frig era numai cât trebuia ca să nu se dezghețe zăpezile; înghițeam aerul curat c-o plăcere nespusă; simțeam cum îmi bate sângele în obraji.

Tot drumul ne întâlnirăm cu oameni care fugeau în săniile lor pe calea sticloasă. Pădurile se arătau goale și cafenii, munții albaștri. Atâta amintire mi-a rămas – și-o lumină argintie, nesfârșită și dulce. Îmi era cald în blănița mea; eram în cel dintâi ceas fericit de care-mi pot aduce aminte. Alexa mă privea din când în când cu ochiul lui verziu, apoi îndemna pe Sura, și câteodată încerca un fel de cântec pe care niciodată nu-l isprăvea. Îl mormăia și-l întrerupea la mijloc:

*Într-o grădină,
Subt o tulpină,
Creștea o floare...*

Când am ajuns la Mestecănei, asfințea soarele; și pe munți, până-n naltul cerului, pâclele și nourii înălțau o blondă lumină trandafirie. Am cunoscut îndată satul pe coasta lină, cu mestecenii înșirați ca o zăbrea pe culme, neclintiți în rumeneala apusului.

(Mihail Sadoveanu, **La Mestecănei**)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *să se înmoaie*, *sticloasă*, *neclintiți*. **6 puncte**
2. Explică rolul cratimei în structura: *până-n*. **6 puncte**
3. Selectează din text o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Transcrie o secvență care conține o imagine vizuală și o secvență care conține o imagine auditivă. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte (3–5 rânduri), semnificația următorului fragment: *Pădurile se arătau goale și cafenii, munții albaștri. Atâta amintire mi-a rămas – și-o lumină argintie, nesfârșită și dulce.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150–300 de cuvinte (15–30 de rânduri) în care să argumentezi că textul de mai sus este o descriere literară. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să evidențiezi două caracteristici ale descrierii;
- să illustrezi caracteristicile menționate cu exemple din text;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți limitele de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Perioada denumită în general «Era Glaciară» este, de fapt, doar ultima dintr-o serie de ere glaciare care au avut loc în unele perioade din istoria Pământului. Cea mai recentă Eră Glaciară, cunoscută de oamenii de știință ca Era Glaciară Cuaternară, a început în urmă cu aproximativ 1,7 milioane de ani. Temperaturile globale au scăzut semnificativ și s-au format straturi enorme de gheață peste tot în zonele înalte din America de Nord și Europa. De acolo, gheața s-a răspândit peste o mare parte din emisfera nordică.

Jumătatea nordică a Americii de Nord și aproximativ un sfert din Eurasia au fost extrem de afectate de gheață. Se crede că straturile de gheață au avansat cu o viteză de aproximativ 100 metri pe an. Deși există mai puțin uscat în emisfera sudică, unele părți din acesta au fost afectate într-un mod asemănător, în special Anzii din America de Sud, Alpii din Noua Zeelandă și Tasmania.

Când Era Glaciară s-a încheiat, topirea a provocat creșterea nivelului mărilor cu 100–140 m. Și acest aspect a fost evidențiat cu ajutorul principiilor geologice – de exemplu, diferite terase erodate de valuri și stânci marine se află acum la adâncimi de 100–140 m sub nivelul mării, dar, pentru ca aceste formațiuni să apară, ele trebuie să se fi aflat în trecut pe uscat.

(Erele glaciare, în revista Povestea Pământului)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

- cum se numește cea mai recentă eră glaciară;
- cu cât a crescut nivelul mărilor după topirea ghețurilor;

4 puncte

2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și denumirea publicației în care a apărut.

4 puncte

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Deși există mai puțin uscat în emisfera sudică, unele părți din acesta au fost afectate într-un mod asemănător.*

4 puncte

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența:
Temperaturile globale au scăzut semnificativ și s-au format stratouri enorme de gheață peste tot în zonele înalte din America de Nord și Europa.

4 puncte

5. Transcrie ultima propoziție subordonată din text și precizează felul ei.

4 puncte

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată atributivă introdusă prin adverbul relativ *unde*.

4 puncte

B. Redactează o scurtă narațiune de 80–150 de cuvinte (10–15 rânduri), în care să prezinți o întâmplare din timpul vacanței de iarnă. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale cadrului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi **12 puncte** pentru **redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 1p.; coerența textului – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.; așezarea corectă în pagină și lizibilitatea – 2p.).

TESTUL 2

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Tocmai la miezul nopții, când ziua și noaptea steteră o clipită obosite în luptă, Stan simți c-aude o zare de ceva nemaipomenit. Era cum nu se poate spune. Grozav adecă, ca și când vine un zmeu. Era anume cum că el arunca bolovanii în copaci și așa își făcea cale prin codrii bătrâni. Lucru de care chiar și lui Stan îi veni gândul să cate calea cea mai scurtă și să nu-și mai facă treabă cu zmeii. Ei! dar acasă copiii erau flămânzi!

– Stăi! strigă Stan când văzu pe zmeu aproape de turmă, și apoi strigă ca și când cine știe cine ar fi el.

– Hm! zise zmeul. Dar de unde ai răsărit tu de strigi așa asupră-mi?

– Eu sunt Stan Bolovan, care noaptea mănânc stâncile și ziua pasc copacii din codru și, dacă te atingi de turmă, îți tai cruce-n spinare și te scald în apă sfințită.

Când zmeul auzi așa vorbe, se opri și el în cale văzând cum că și-a dat de om.

– Dar mai înainte trebuie să te măsoari cu mine! răspunse el cam cu o jumătate de gură.

– Eu cu tine? zise Stan. Grijește de vorba pe care ai scăpat-o. Suflarea mea e mai puternică decât opintirea ta. Scoase după aceea o bucată de caș din traistă și o arătă zmeului: Vezi tu peatra asta? grăi el. Ia și tu una de colea de pe marginea râului, apoi ne măsurăm puterile.

Zmeul luă o peatră de lângă râu.

– Poți tu scoate zăr din peatra aceea? întrebă Stan.

Zmeul strânse peatra în pumn, încât ea se sfărâmă în praf. Dar zăr nu stoarse din ea.

– Asta nu se poate! zise el necăjit.

– Eu am să-ți arăt că se poate, grăi Stan, apoi strânse cașul în mână, încât zerul curgea printre degete.

(Ioan Slavici, Stan Bolovan)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor:
ai răsărit, opintirea, necăjit. **6 puncte**
2. Explică rolul semnului exclamării după cuvântul *Ei!* **6 puncte**
3. Identifică în text o personificare și un epitet. **6 puncte**
4. Precizează modurile de expunere din text. **6 puncte**
5. Explică, în 3–5 rânduri, semnificația fragmentului: *Scoase după aceea o bucată de caș din traistă și o arătă zmeului: Vezi tu peatra asta? grăi el. Ia și tu una de colea de pe marginea râului, apoi ne măsurăm puterile.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150–300 de cuvinte (15–30 de rânduri) în care să argumentezi că textul de mai sus aparține unui basm. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să evidențiezi două caracteristici ale basmului prezente în fragmentul dat;
- să ilustrezi caracteristicile menționate cu exemple din text;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Măslinul este cunoscut ca arbore sacru al grecilor, dar autoritatea lui se întinde asupra întregului bazin mediteranean; mai mult, ca simbol al păcii și al liniștii el este recunoscut și în spațiul asiatic.

Universal acceptată este semnificația sa de arbore al păcii, al împăcării, al victoriei. Pentru indieni este copacul ce recheamă liniștea asupra naturii și a oamenilor și împiedică tulburarea în vreun fel a existenței. El avea puterea să întoarcă în matcă apele

furioase, să oprească frământarea pământului. Ramuri de măslin se aduceau cuplurilor certate și sub măslin se potolea furia ucigașă a oamenilor.

Grecii au consacrat măslinul zeiței Atena, care îmbina înțelepciunea cu tactica războinică, astfel încât arborele era simbol al păcii și al victoriilor în luptă. Se pare că, alături de laur, ramurile de măslin încoronau frunțile celor care obțineau gloria în războaie.

În general simbol al păcii, măslinul lovit de fulger devenea pentru preoții auguri ai grecilor semnul sensibil al începerii unui conflict armat. Măslinul era disputat – oarecum amical – între mai mulți zei ai grecilor, fiind asociat Atenei (cea care l-a și creat) și nu mai puțin reprezentativ pentru Demetra și Apollo. Legătura dintre zeița hranei și măslin dovedește că acest arbore putea să semnifice și o întruchipare a abundenței (întrucât atât uleiul, cât și fructele serveau la prepararea diferitor produse culinare). Pe de altă parte, alăturarea de zeul Apollo îi adaugă încă o valență, devenind astfel copacul simbol al luminii, frumuseții, puterilor vindecătoare.

(Simbolismul măslinului, <http://www.pomi.simbol.ro>)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
  - care este semnificația universală acceptată a măslinului;
  - care este numele zeiței care a creat măslinul;**4 puncte**
- Precizează unde a apărut articolul de mai sus. **4 puncte**
- Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Pentru indieni este copacul ce recheamă liniștea asupra naturii și a oamenilor și împiedică tulburarea în vreun fel a existenței.* **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *În general simbol al păcii, măslinul lovit de fulger devenea pentru preoții auguri ai grecilor semnul sensibil al începerii unui conflict armat.* **4 puncte**
- Numește felul propozițiilor subordonate din fraza: *Se pare că, alături de laur, ramurile de măslin încoronau frunțile celor care obțineau gloria în războaie.* **4 puncte**
- Precizează ce tip de raport se stabilește între propozițiile subordonate din următoarea frază: *El avea puterea să întorcă în matcă apele furioase, să oprească frământarea pământului.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere descriptivă de 80–150 de cuvinte (10–15 rânduri), în care să înfățișezi un peisaj în timpul unei furtuni (real sau imaginar). **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale peisajului descris;
- să folosești un limbaj expresiv în descrierea tabloului din natură;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi **12 puncte** pentru **redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 1p.; coerența textului – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.; așezarea corectă în pagină și lizibilitatea – 2p.).

TESTUL 3

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*De patru zile se-nvârtește,
Prin bărăgane mari ca smoala-n cer plutește;
De patru zile se rotește, se oprește,
În larg potop de ploii se prăbușește;
De patru zile vine-ntruna
Furtuna
Ce trăsnește.*

*Cătându-mă din loc în loc,
C-un uruit universal,
Se-nfig în câmp, în casa-n deal
Săgeți adânci de foc.*

*Se luminează lumea toată
La fulgerul prevestitor:
Pe cine vrea? Pe cine cată?
Nu vreau să mor!*

*În răpăiala colosală
Se prăbușește, zguduind mereu
Pământul greu,
Un trăsnet! Inima e goală
În pieptul meu!*

(Horia Furtună, **Trăsnetul**)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor:
se oprește, se luminează, goală.

6 puncte

2. Explică rolul virgulei în structura *se rotește, se oprește*. **6 puncte**
3. Identifică în text o metaforă și o comparație. **6 puncte**
4. Transcrie un vers ce conține o imagine artistică motorie și un vers ce conține o imagine artistică auditivă. **6 puncte**
5. Explică, în 3–5 rânduri, semnificația ultimei strofe. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150–300 de cuvinte (15–30 de rânduri) în care să argumentezi că textul citat este o operă lirică. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să evidențiezi două caracteristici ale genului liric prezente în fragmentul dat;
- să ilustrezi caracteristicile menționate cu exemple din text;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Zgomotul este cel mai mare dușman al auzului. Pe termen lung, sunetele prea puternice afectează celulele senzoriale care captează și transmit vibrațiile la creier. Această problemă a existat dintotdeauna, însă în ziua de azi a devenit mai gravă. Traficul, mijloacele de transport de toate felurile și multe alte surse de zgomot ne obligă adesea să vorbim cu voce tare pentru a ne face auziți. Toate acestea obosesc urechile și sistemul nervos. Pentru a evalua intensitatea sunetului, se utilizează o unitate de măsură numită decibel (dB). Cel mai slab sunet pe care reușim să-l percepem are 0 dB. Ticăitul ceasului, de exemplu, are 20 dB, o conversație normală are circa 40 dB, un concert rock are 120 dB, iar zgomotul produs de un avion cu reacție la decolare ajunge la 130 dB.

Zgomotul excesiv, prelungit în timp, ne poate afecta serios auzul. Așadar, ca regulă generală, este bine să evităm locurile prea zgomotoase sau, dacă este absolut necesar să le frecventăm, atunci este bine să ne protejăm urechile.

(Zgomotul, dușmanul auzului, în revista Explorând corpul uman, nr. 22)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
- unitatea de măsură a intensității sunetului;
  - două modalități de a ne proteja de zgomotul excesiv; **4 puncte**
2. Precizează, într-un enunț, titlul articolului și revista unde acesta a apărut. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Așadar, ca regulă generală, este bine să evităm locurile prea zgomotoase*. **4 puncte**